

MAGDALENA KUBIAK

O latarni Stilo i inne pomorskie legendy

MAGDALENA KUBIAK

O latarni Stilo
i inne pomorskie
legendy

Spis treści

- 7 O latarni Stilo, bałtyckiej waderze i dobrym Janku,
co podmorskiego niedźwiedzia uciszył
- 19 Łebska legenda o dwóch jeziorach
- 31 *Deus protector meus*. Legenda o szlachetnej Margarecie z Łeby
- 43 Legenda o łebskich Amazonkach i przekleństwie kaszubskiego licha
- 53 Legenda o sześciu wickowych dębach
- 65 Nabożna legenda o tym, jak Potęgowo od zarazy się uratowało
- 77 O pomorskich Szkotach i o McKendriku z Łebieńca
- 87 Trzy wianki z Rowokołu
- 103 Legenda o upiornym zegarze ze Zdrzewna
- 115 Wiadukt Zakochanych we Wrześcienku
- 123 Legenda o Zamku w Nowęcinnie
- 133 Legenda o głupim stolemie i sprytnym chłopie z Wrześcia
- 143 Legenda o tym, jak młody Somnicz niedźwiedzia uratował
- 153 Bibliografia
- 157 Spis ilustracji
- 159 Nota

M A R E
B A L T I C U M

Subbentamer
wyck
Sudbaken
Lagen
Gronswak
sich die
meta emporium olim cele
berr aquar. sicut absorpt.
sedom Inf
WOLLINSCHER
WERDER.
Achter Water.
DAS GROSSE HAF.
SCHK
Lubbeau
Denne
Schiffelb.
Sudbaken
Lagen
Gronswak
sich die
meta emporium olim cele
berr aquar. sicut absorpt.
sedom Inf
WOLLINSCHER
WERDER.
Achter Water.
DAS GROSSE HAF.
SCHK
Lubbeau
Denne
Schiffelb.
Sudbaken
Lagen
Gronswak
sich die
meta emporium olim cele
berr aquar. sicut absorpt.
sedom Inf
WOLLINSCHER
WERDER.
Achter Water.
DAS GROSSE HAF.
SCHK
Lubbeau
Denne
Schiffelb.

O latarni Stilo,
bałtyckiej waderze
i dobrym Janku,
co podmorskiego
niedźwiedzia
uciszył

Odmęt morski Bałtyku, zwanego z dawien dawna Morzem Scytów¹, krył w sobie od wieków wiele tajemnic. Tam, gdzie teraz wzburzone fale są zarazem ostoją i przekleństwem rybackiego losu, znajdowała się niegdyś prastara puszcza. Najstarsi mieszkańcy bałtyckiego sztrądu² opowiadali, że w puszczy owej miał swój matecznik³ podmorski niedźwiedź. Dopóki spał w swej głębinie, dopóty puszcza była oazą spokoju niczym rajski ogród, pełen drzew żywicznych, od których wywoził się znany ze swych uroków bałtycki jantar⁴.

Jednak biada tym, którzy w swojej lekkomyślności obudzili niedźwiedziego stwora. Nie miał on litości dla mieszkańców bałtyckiej puszczy, która po upływie tysiącleci stała się morskim przestworem – niszczył wszystko, co znalazł na swej drodze, nie ustępując z drogi nikomu.

Gdy z podmorskich głębin bałtyckiej kniei pozostało już tylko bursztynowe złoto, którym chętnie handlowano z całym ówczesnym światem, a morze (od pogan, którzy wówczas zamieszkiwali te przedchrześcijańskie tereny, zwane Scytyjskim) wyrzucało co jakiś czas pnie drzew i odkrywało resztki martwego lasu, pierwsi mieszkańcy doliny rzeki Łeby postanowili osiedlić się na owych terenach.

Jednym z nich był Janko, ubogi chłop, który podczas wielkiego sztormu zgubił drogę do domu w okolicach dzisiejszej latarni Stilo. Wówczas nawet starej swej nazwy Lebaboor – Łebski Bór – jeszcze nie otrzymała.

---

¹ Scytowie – dawny lud koczowniczy.

² Sztrąd – po kaszubsku: brzeg.

³ Matecznik – trudno dostępne miejsce, siedlisko dzikich zwierząt.

⁴ Jantar – bursztyn.

Było to bowiem w czasach prawiecznych, gdy większość ludzi starała się wieść dobry żywot w zgodzie ze zwierzyną leśną, zabijając dzikie stworzenia nie tyle dla swojej korzyści, lecz aby głód nasycić i zwalczyć niedostatek.

Taki był też nasz Janko. Podczas wichury wielkiej i deszczu siekącego twarz niemiłosiernym strumieniem stracił z oczu ścieżynkę, która bezpiecznie powiodłaby go do domu. Wśród gęstych chaszczki nadmorskich usłyszał, mimo wyjącego wiatru, przeciągły skowyt wydobywający się z ciemnego, pokrytego mchem zapadliska. Zaciekawiony, rozchylił gałęzie

↓
Bursztyn szlifowany,
około 1920

↓
Stanisław Ostoja-Chrostowski,
Wilki, 1936, drzeworyt, 6 × 13,7 cm

M A R E
B A L T I C U M

Subbentamer
wyck
Sudbaken
Lagen
Gronswak
sich die
meta emporium olim cele
bre aquar. estu absorpt.
sedom Inf
WOLLINSCHER
WERDER.
Achter Water.
DAS GROSSE HAF.
SCHK
Lubbeau
Denne
Schiffelb.
Sudbaken
Lagen
Gronswak
sich die
meta emporium olim cele
bre aquar. estu absorpt.
sedom Inf
WOLLINSCHER
WERDER.
Achter Water.
DAS GROSSE HAF.
SCHK
Lubbeau
Denne
Schiffelb.
Sudbaken
Lagen
Gronswak
sich die
meta emporium olim cele
bre aquar. estu absorpt.
sedom Inf
WOLLINSCHER
WERDER.
Achter Water.
DAS GROSSE HAF.
SCHK
Lubbeau
Denne
Schiffelb.

Tam, gdzie dzisiaj turyści przemierzają szlaki po wodach jeziora Łebsko, już to promem w stronę Rowów i Kluk, już to skracając sobie drogę na wydmy ruchome, niedaleko dzisiejszej wioski rybackiej o nazwie Rąbka mieszkała dawno temu para zakochanych. Wcale nie byli piękni ani młodzi. Stronili od obcych ludzi i gwaru tubylców, od których wcześniej nie zaznali niczego dobrego. Miłowali się wszak⁸ wzajemnie, jedno nie widząc świata poza drugim.

On co dzień na połów wypływał, odprowadzany dobrym słowem i życzliwym okiem swojej wybranki. Ona czekała niecierpliwie, aż jej rybak wróci cały i zdrowy z codziennej morskiej harówki. Drżała z obawy co dnia, czy nielitościwa fala morska nie zabierze go aby kiedyś zniecka lub czy może nie wróci on z lasów, wybrawszy się na łowy onegdaj⁹.

Tak sobie żyli oboje, zanim jeszcze kto słyszał opowieści o Starej Łebie, dawno przed tym, nim pierwszy zapis kościelny w starym kościele Świętego Mikołaja uczyniony został przez miejscowego proboszcza. Gwiazdy jeno¹⁰, morski piach i ta bezkresna połąć wodnej łąki były świadkami ich zgodliwej zażyłości.

Miast¹¹ jezior Łebska i Sarbska, morze naonczas¹² zatokami okalało nieregularne brzegi, a rzeka Łeba wprost w odmęty Bałtyku wtedy wpadała.

---

⁸ Wszak – dawniej: przecież.

⁹ Onegdaj – po staropolsku: dawniej, kiedyś.

¹⁰ Jeno – dawniej: jedynie, tylko.

¹¹ Miast – dawniej: zamiast.

¹² Naonczas – dawniej: wówczas, wtedy.

Nastal raz u pewnego czasu wielkiej udręki dla obojga. Miesiąc cały rybak wracał bez połowu nijakiego, a żona z nędzy zaczęła niebawem chorować.

Rybak, wbrew swoim zwyczajom, wybrał się zatem w głąb lądu w poszukiwaniu lekarstwa dla ukochanej, zostawiając resztę jedzenia przy chorej. Przed daleką drogą, tuląc jej jasny warkocz do siebie, powiedział:

– Gdybym do jutra nie wracał, zapytaj jaskółki, gdzie jestem. A jeżeli so-senkę będzie trzymała, znać, że przemierzam bory dalekie sosnowe i tam

↓

Adolf Dressler, *Wydmy nad Bałtykiem I*, 1850–1881,
szkic olejny na papierze, 16,6 × 20,3 cm

↓

Marie Jensen Ibsen, *Sosny nad brzegiem morza*,
2. połowa XIX wieku, olej na płótnie, 25 × 42,5 cm

M A R E
B A L T I C U M

Subbentamer
wyck
Sudbaken
Lagen
Gronswak
sich die
meta emporium olim cele
berr aquar. sicut absorpt.
sedom Inf
WOLLINSCHER
WERDER.
Achter Water.
DAS GROSSE HAF.
SCHK
Lubbeau
Denne
Schiffelb.
Sudbaken
Lagen
Gronswak
sich die
meta emporium olim cele
berr aquar. sicut absorpt.
sedom Inf
WOLLINSCHER
WERDER.
Achter Water.
DAS GROSSE HAF.
SCHK
Lubbeau
Denne
Schiffelb.
Sudbaken
Lagen
Gronswak
sich die
meta emporium olim cele
berr aquar. sicut absorpt.
sedom Inf
WOLLINSCHER
WERDER.
Achter Water.
DAS GROSSE HAF.
SCHK
Lubbeau
Denne
Schiffelb.

Wrześcienko nigdy nie było wielką metropolią i wcale nie chciało nią być... Dawniej nosiło również dumny przymiotnik Szlacheckiego Wrześcienka, choć miejscowi Kaszubi woleli nazywać wioskę po swojemu Szlacheccze Wrzesce. Ludzie żyli tu zawsze w zgodzie z rytmem pór roku i było im z tym dobrze. A szlachetnymi ludźmi byli z dobrego serca raczej i umiłowania pracy niż z majątności. Kilka domów wielorodzinnych, parę gospodarstw położonych z dala od głównych dróg Pomorza Środkowego, jeden dawny folwark – to wszystko zapewniało wrześcienieckim mieszkańcom spokojny tryb życia. Nie zmieniło się to nawet wówczas, gdy wzdłuż Wrześcienka, zwanego z niemiecka Adlig Freest, na przełomie XIX i XX wieku postanowiono wytyczyć szlak kolei żelaznej do Łeby. Dziś jest to używany tylko w części szlak kolejowy numer 229, a pociągi z Lęborka do Łeby można spotkać na wrześcienieckim wiadukcie już tylko latem. Tory mają swój początek w Pruszczu Gdańskim i stopniowo przesuwiają się ku północnemu zachodowi, by następnie połączyć kolejowo drogę wiodącą z Lęborka ku Łebie.

Działo się to w czerwcu 1946 roku, niemal dwanaście miesięcy przed oficjalnym przemianowaniem dawnej niemieckiej nazwy osady na Wrześcienko właśnie. Kamienny wiadukt stał na skraju wioski już od półwiecza, jednak – jak wszystko tutaj – wymagał remontu po przejściu niedawnej zawieruchy wojennej.

Wśród robotników budowlanych przywiezionych na tak zwane Ziemie Odzyskane do naprawy wrześcienieckiego wiaduktu znalazł się również Adam. Jego rodzina przyjechała na Pomorze z Lubelskiego i w okolicach Łeby myślała rozpocząć zupełnie nowe życie.

Wśród zwyczajów, które wyniósł z domu, był i taki, że jeśli chciało się na nowym miejscu zapewnić sobie wszelaką pomyślność, trzeba było, gdy księżyc był w nowiu, wypowiedzieć na głos zaklęcie. Po fajrancie nie zabrał się więc nasz kawaler z innymi robotnikami drezyną do oddalonej o sześć kilometrów Stęknicy, tylko postanowił w ciepłą noc szalas sobie zbudować tuż przy nieczynnym wciąż wiadukcie i tak rana doczekać.

Zadowolony z siebie siedział teraz pod prowizorycznym dachem nad głową i oczekiwał ze spokojem niebieskiego satelity. Gwiazdy niczym perły na szyi pięknej Cyganki wabiły go swoim urokiem. Świerszcze i żaby zgodnie mruczały senną kołysankę trawom i jak echo odpowiadały odgłosom bliskiemu lasowi. Pachniało dzikim bzem i jaśminem.

Adam poczuł, że zaklęcie, którego nauczyła go babka, może się spełnić tylko teraz. Wstał i powiedział głośno, patrząc w kierunku księżyca:

– Witaj księżycu, niebieski dziedzicu, w Niebie korona, a na ziemi fortuna i szczęście!⁹⁷

Zwielokrotniony przez echo głos młodego mężczyzny odbił się od kamieni wiaduktu i poniósł wraz z letnim gorącym wiatrem daleko, hen⁹⁸ za horyzont.

Adam odprowadził echo wzrokiem w stronę wiaduktu i naraz... ujrzał dziewczynę, która szła drogą w dół od strony lasu, ostrożnym krokiem mijając zawalone kamieniami przejście pod wiaduktem w kierunku małego Wrześcienka. Widać było, że czuje się nieswojo. Co rusz niespokojnie rozglądała się dookoła i patrzyła na rozstaje dróg, żegnając się pobożnie. „Nic dziwnego, północ już przecie, a na rozstaju złe może mieszkać” – pomyślał Adam i skierował się w jej stronę. Obserwował uważnie dziwnie wyraźny – mimo czerwcowego półmroku – zarys kobiecej postaci. Ta, nie wiedząc o istnieniu chłopaka, odwróciła się nagle w stronę księżyca i pokłoniła mu się trzykrotnie, szepcząc coś do siebie⁹⁹.

⁹⁷ Por. A. Fischer, *Kaszubi na tle etnografii Polski. Studium porównawcze*, Toruń 1934, s. 80; *Etnografia Lubelszczyzny – ludowe wierzenia o księżycu*, oprac. M. Wójtowicz, Ośrodek „Brama Grodzka – Teatr NN”, <https://teatrnn.pl/leksykon/artykuly/etnografia-lubelszczyzny-ludowe-wierzenia-o-ksiezycu/>, data odczytu: 22.02.2022.

⁹⁸ Hen – bardzo daleko.

⁹⁹ Por. A. Fischer, dz. cyt., s. 79.

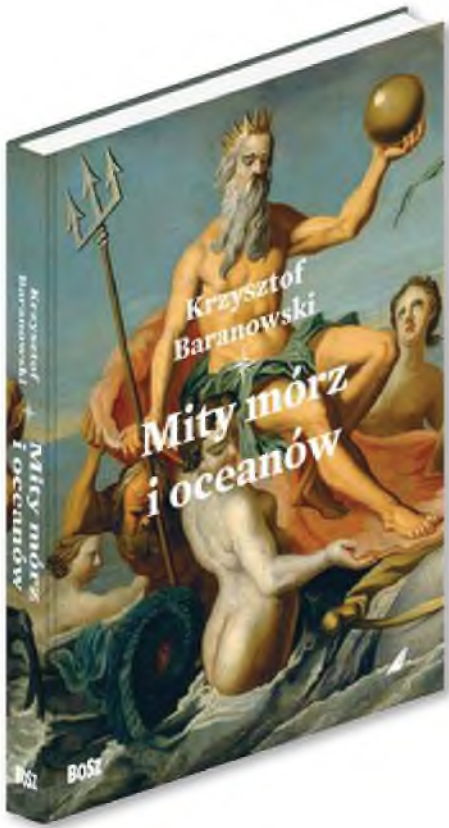
♂
Franz Eugen Köhler, *Bylica Artemisia absinthium*
[w:] *Köhler's Medizinal-Pflanzen*, 1887

Wydawnictwo BOSZ
BOSZ Szymanik i wspólnicy spółka jawna
38-722 Olszanica 311
Biuro: ul. Przemysłowa 14, 38-600 Lesko
tel. +48 13 469 90 00
fax +48 13 469 61 88
biuro@bosz.com.pl
www.bosz.com.pl

BOSZ

Zobacz także
inne tytuły
Wydawnictwa Bosz

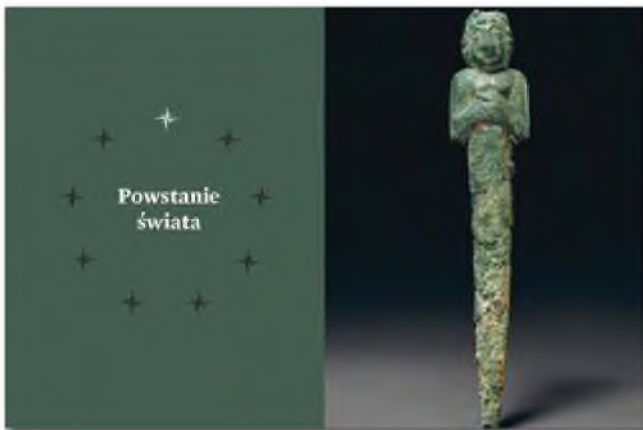
Mity mórz i oceanów

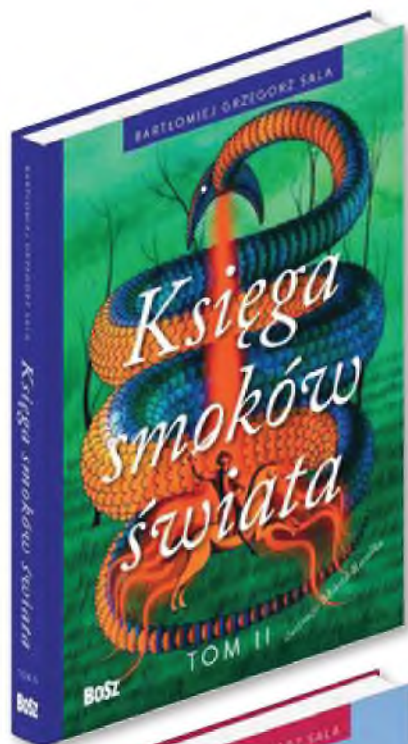
Mity mórz i oceanów to oryginalne opracowanie podań i legend związanych strictly z tematyką morską i oceaniczną.

Autor książki, znany polski żeglarz i dziennikarz

Krzysztof Baranowski, opowiada czytelnikom starannie wyselekcjonowane starożytne i średniowieczne historie znane z mitologii i literatury.

190 × 250 mm • 434 strony • ok. 190 ilustracji • oprawa twarda • PL

Księga smoków świata. Tom 2

Drugi tom *Księgi smoków świata*, autorstwa Bartłomieja Grzegorza Sali, przedstawia ponad setkę smoków i węzowych potworów znanych z podań i legend Europy przedchrześcijańskiej i chrześcijańskiej. Najpopularniejsze spośród opisanych stworzeń zostały zilustrowane przez Mikitę Rasolkę.

165 × 235 mm • 304 strony • 22 ilustracje • oprawa twarda • PL

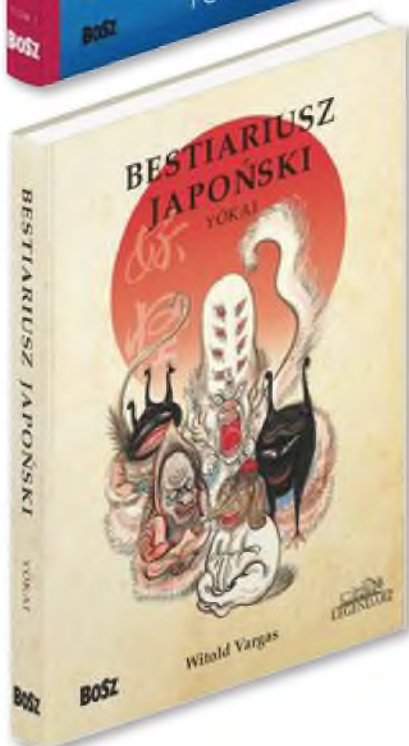
Księga smoków świata. Tom I

Stworzona przez Bartłomieja Grzegorza Salę *Księga smoków świata* zabiera czytelników w fascynujący i różnorodny świat smoków i smokopodobnych potworów. Autor, historyk i etnolog, kreśli szczegółowo wizerunki całych rzesz smoczycy bestii obecnych w wyobrażeniach wszystkich kręgów kulturowych, omawia ich charakterystyczne cechy oraz przytacza poświęcone im opowieści – mity, legendy i podania.

Pierwszy z trzech tomów *Księgi smoków świata* przybliży portrety i losy ponad setki smoków i pokrewnych im węzowych potworów należących do świata starożytnych cywilizacji basenu Morza Śródziemnego oraz Bliskiego i Środkowego Wschodu. W publikacji opisane zostały straszliwe gady znane z wyobrażeń Egipcjan, ludów Mezopotamii, Anatolii, Syro-Palestyny, Iranu i Armenii, świata Greków i Rzymian, tradycji biblijnej i apokryficznej aż po późny antyk chrześcijański.

Tekstowi towarzyszą znakomite ilustracje wykonane przez Mikitę Rasolkę.

165 × 235 mm • 192 strony • 16 ilustracji • oprawa twarda • PL

Bestiariusz japoński

Kolejna publikacja z serii bestiariuszy autorstwa Witolda Vargasa poświęcona tym razem stworom z Kraju Kwitnącej Wiśni. Poznamy tajemnicze i magiczne zwierzęta, demony oraz duchy nazywane w Japonii *yōkai*. Stwory, które są częścią fantastycznego świata tego odległego kraju, należą do najbardziej przerażających na świecie. Autor przeanalizował wiele dokumentów, baśni oraz legend i odkrywa przed czytelnikami magiczny świat orientalnych istot o nadprzyrodzonych mocach. *Nekomata* wyciąga z grobów zmarłych, *yamachichi* wysysa z ludzi siły vitalne, bezbronne *furaribi* błakają się, szukając ukojenia, a łaskawy *baku* emanuje szczęściem, odpędzając złe demony.

165 × 235 mm • 240 stron • 111 ilustracji • oprawa twarda • PL

Bestiariusz słowiański. Część pierwsza. Rzecz o skrzatach, wodnikach i rusalkach

Studiując rodzime baśnie, podania i legendy, odnosimy wrażenie, iż nasi przodkowie kochali niesamowite opowieści. Przez setki lat historii naszego kraju powstał olbrzymi, barwny świat polskich wierzeń ludowych. Pięknie ilustrowany przez Pawła Zycha i Witolda Vargasa *Bestiariusz* jest skromną próbą zilustrowania tego bogactwa i ukazania choćby jego części współczesnemu czytelnikowi.

165 × 235 mm • 208 stron • 159 ilustracji • oprawa twarda • PL

Bestiariusz słowiański. Część druga. Rzecz o biziach, kadukach i samojadkach

Druga część znakomitego i niezwykle popularnego wśród czytelników *Bestiariusza słowiańskiego*. Autorzy i ilustratorzy: Paweł Zych i Witold Vargas zapraszają tym razem do poznania rzadko przywoływanych w literaturze fantastycznych opowieści i legendarnych stworów, m.in. bizi, kaduków czy samojadków. Znajdziemy w nim historie zarówno rodzimych istot z terenów przedrozbiorowej Polski, Mazur, Śląska i Pomorza, jak i bohaterów opisywanych w podaniach i legendach kultury ludowej Białorusi i Ukrainy. Blisko 190 opisanych i pięknie zilustrowanych – czasem śmiesznych, czasem strasznych – ale zawsze niezwykle interesujących postaci można oglądać na kartach drugiej części *Bestiariusza*, odkrywając na nowo ten nieco zapomniany fragment naszego dziedzictwa kulturowego.

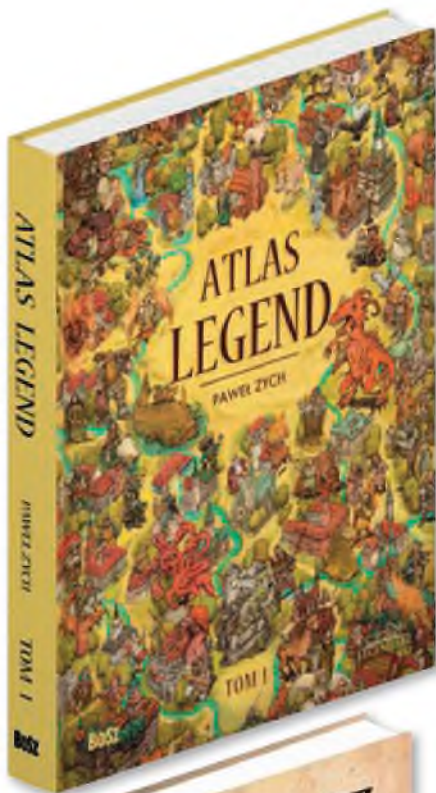
165 × 235 mm • 232 strony • 211 ilustracji • oprawa twarda • PL

Bestiariusz słowiański. Część pierwsza i druga

Bestiariusz słowiański. Część pierwsza i druga to wyjątkowe wydanie popularnych *Bestiariuszy*, w którym zebrane zostały dwie dotychczas osobne części tego tytułu, czyli: *Rzecz o skrzatach, wodnikach i rusalkach* oraz *Rzecz o biziach, kadukach i samojadkach*. Dzięki temu niesamowite, pobudzające wyobraźnię historie o mitycznych stworzeniach, przekazywane z pokolenia na pokolenie przez naszych przodków, znajdziemy teraz w jednej, obszernej publikacji, którą uzupełniają jedyne w swoim rodzaju, piękne ilustracje autorstwa Pawła Zycha i Witolda Vargasa.

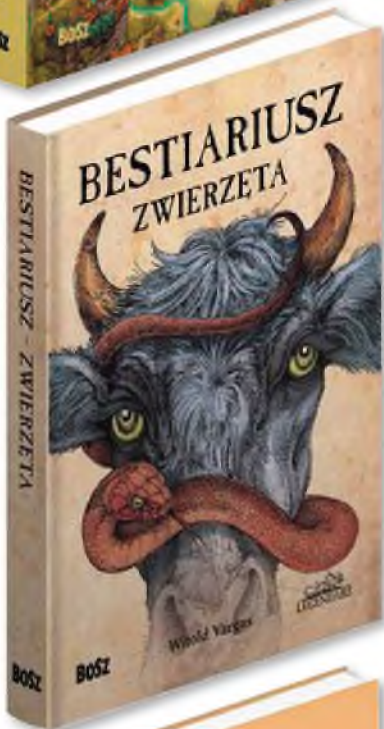
165 × 235 mm • 440 stron • 400 ilustracji • oprawa twarda • PL

Atlas legend. Tom 1

Bogato ilustrowana książka *Atlas legend* Pawła Zycha, autora popularnych „Bestiariuszy słowiańskich”, rozpoczyna nowy cykl poświęcony polskim podaniom. Podzielona na pięć części, przedstawia barwne historie z województw: śląskiego, opolskiego, dolnośląskiego, lubuskiego i wielkopolskiego. Autor nie tylko przytacza opowieści z poszczególnych miast i wiosek, lecz przenosi je także na mapy, odwzorowując opisywane postaci, miejskie uliczki i zabytki architektoniczne. Dzięki lekturze można się między innymi dowiedzieć, w którym mieście grasował afrozbojnik, skąd się wzięła nazwa Ząbkowice, gdzie kąsał prawampir, czym zaowocowało spotkanie Władysława Łokietka z drwalami w Puszczy Noteckiej oraz którędy przechodzi wrocławska upiorna procesja. To wspaniała pozycja, która w zabawny i przystępny sposób pozwoli starszym i młodszym czytelnikom na lepsze poznanie polskich miejscowości i legend.

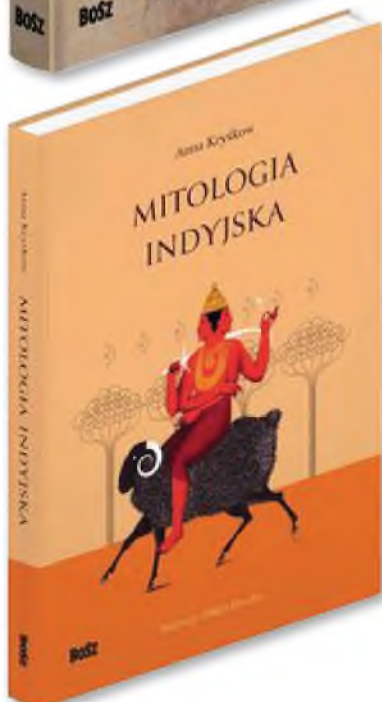
205 × 275 mm • 400 stron • 300 ilustracji • oprawa twarda • PL

Bestiariusz – zwierzęta

Po świetnie przyjętej serii *Bestiariusza słowiańskiego* jeden z jej autorów, Witold Vargas, przygotował kontynuację tego tytułu, tym razem całkowicie poświęconą zwierzętom. To one towarzyszyły człowiekowi od początku cywilizacji, żyjąc tuż obok i stanowiąc dla niego źródło przetrwania w postaci pożywienia i odzienia. Ich pradawne opisy zawierają mnóstwo nadprzyrodzonych, wręcz magicznych cech, dzięki czemu opisywane istoty stają się częścią pasjonującego świata fantastycznego. Autor po przestudiowaniu niezliczonej ilości opracowań etnograficznych, starych kronik, dokumentów, baśni, legend i podań starał się każdemu miłośnikowi słowiańskiej fantastyki ów świat znacząco przybliżyć.

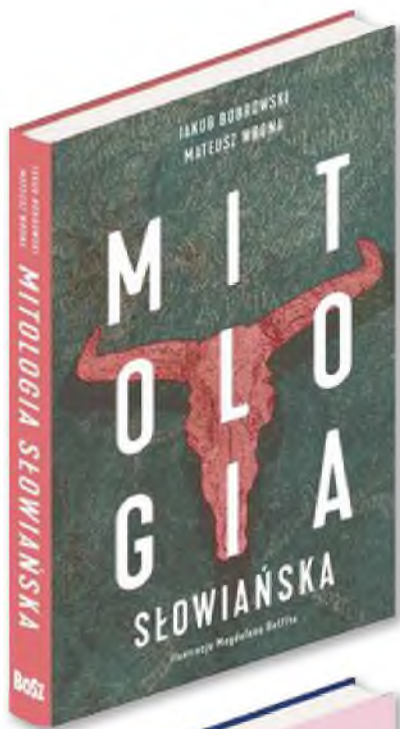
165 × 235 mm • 224 strony • 228 ilustracji • oprawa twarda • PL

Mitologia indyjska

Mitologia indyjska to nowe, oryginalne opracowanie podań i legend z nad Gangesu. Autorka książki, Anna Kryśkow, bazując na wielu klasycznych indyjskich tekstach, opisała najstojniejsze i najciekawsze bóstwa, na czele z Brahmą, Wisznu i Śiwą, mityczne zwierzęta, rozmaite hybrydy oraz demony i wampiry znane głównie z wierzeń hinduistycznych. Stworzenia te są dobre i złe, piękne i przerażające, a także tak osobliwe, że nie sposób przejść obok nich obojętnie – wystarczy wspomnieć o Nawagundźarze, istocie stworzonej z dziewięciu gatunków zwierząt. Barwnie opowiedzianym starożytnym historiom z Półwyspu Indyjskiego towarzyszą również interesujące ilustracje wykonane przez Mikię Rasolkę.

165 × 235 mm • 192 strony • 24 ilustracje • oprawa twarda • PL

Mitologia słowiańska

Mitologia słowiańska Jakuba Bobrowskiego i Mateusza Wrony zabiera czytelników w fascynujący świat pradawnych Słowian oraz ich wierzeń. Autorzy, w oparciu o aktualne opracowania naukowe z dziedziny historii, religioznawstwa i językoznawstwa, w sposób barwny i pobudzający wyobraźnię prezentują sylwetki pradawnych bogów i herosów, jak również postaci słowiańskiej demonologii.

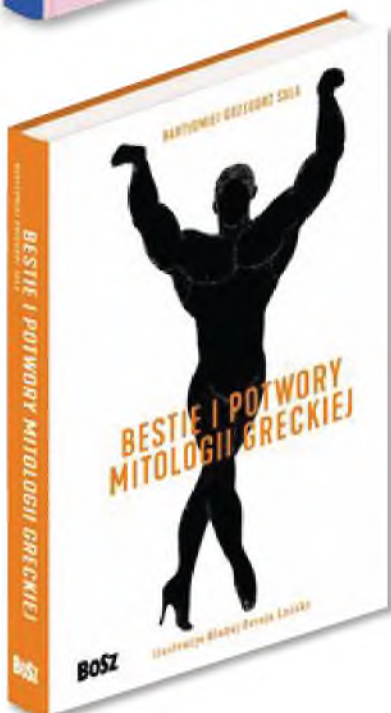
165 × 235 mm • 160 stron • 20 ilustracji • oprawa twarda • PL

Czarty, biesy, zjawy. Opowieści z pańskiego stołu

Po sukcesie popularnej *Mitologii słowiańskiej* autorzy Jakub Bobrowski i Mateusz Wrona oddają w ręce czytelników książkę utrzymaną w podobnej stylistyce, zatytułowaną *Czarty, biesy, zjawy. Opowieści z pańskiego stołu*. Składa się na nią 11 historii opowiadanych przez osoby zebrane podczas szlacheckiej gościny. Ich tematyka odnosi się do dawnych wierzeń pochodzących z czasów, kiedy praktykowana na ziemiach polskich religia chrześcijańska pełna była jeszcze rytuałów pochodzących z czasów pogańskich. Obydwa te światy spotkały się w fabułach zebranych tekstów. Ich źródłem były treści oryginalnych staropolskich podań, które odświeżone i wzbogacone charakterystyczną dla autorów przejrzystą narracją, stanowią o wyjątkowości niniejszej publikacji. Każdy miłośnik legend przeczyta ją jednym tchem i nie sposób będzie mu się od niej oderwać.

165 × 235 mm • 144 strony • 12 ilustracji • oprawa twarda • PL

Bestie i potwory mitologii greckiej. Leksykon

Książka ma formę zwięzłego leksykonu o alfabetycznym układzie, prezentując zarówno te szeroko znane, jak i mniej popularne antyczne istoty, które przeszło dwa tysiąclecia temu budziły trwogę, a później inspirowały całe pokolenia lub ginęły w niepamięci. Każda nota przedstawia najciekawsze i najistotniejsze informacje o omawianych bestiach i potworach, najbardziej znane narracje o ich naturze i losach.

Z tematyką książki znakomicie współgrają minimalistyczne i sugestywne ilustracje autorstwa prof. Błażeja Ostoja Lniskiego, nowoczesnie nawiązujące do starożytnych form plastycznych.

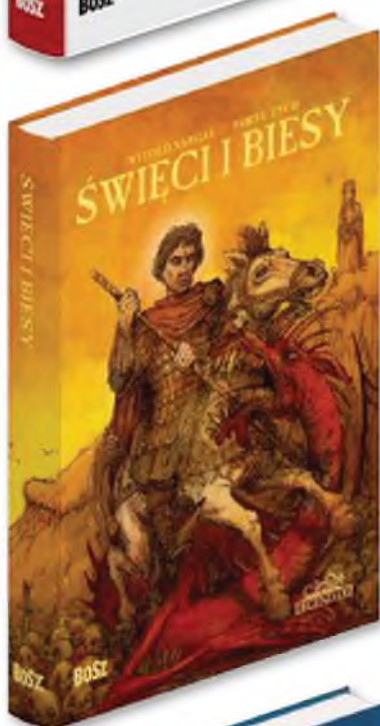
165 × 235 mm • 124 strony • 56 ilustracji • oprawa twarda • PL

Bestie i potwory biblijne. Istoty fantastyczne dzieł kanonicznych i apokryfów

Bestie i potwory biblijne stanowią swoisty poczet fantastycznych istot pojawiających się na kartach świętej księgi judaizmu i chrześcijaństwa. W pracach nad książką Bartłomiej Grzegorz Sala uwzględnił 11 historycznych i współczesnych przekładów Biblii, jakimi posługiwały się różne odłamy tych religii, bowiem wraz z kolejnymi niedokładnymi tłumaczeniami rosła też liczba biblijnych potworów. Aby omówienie było wyczerpujące, autor sięgnął również po mało znane polskiemu czytelnikowi apokryfy – starożytne pisma żydowskie i chrześcijańskie, powstające równoległe do właściwych utworów biblijnych, które ostatecznie nie znalazły się w żadnym z kanonów Pisma Świętego.

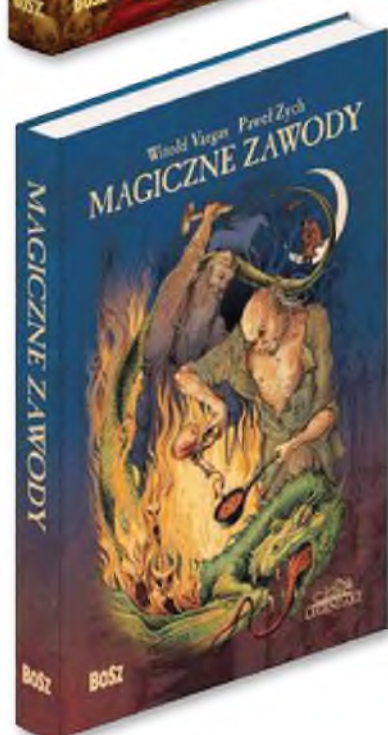
165 × 235 mm • 224 strony • 12 ilustracji • oprawa twarda • PL

Święci i biesy

Witold Vargas i Paweł Zych, uznany i ceniony duet autorski, tym razem zabierają nas w podróż po zaświatach i ziemskim padole śladami legend o polskich świętych i biesach. W oparciu o ludowe wierzenia, przekazy historyczne i literaturę hagiograficzną autorzy odtworzyli kilkaset historii o niebiańskich wysłannikach i ich diabelskich oponentach działających na naszych ziemiach. Książka napisana barwnym, gawędziarskim stylem, bogata w ciekawostki historyczne, literackie i krajoznawcze. Opowieść o niebiańskich i piekielnych bohaterach dopełniają znakomite ilustracje oparte na kulturowych wyobrażeniach i fantazji autorów.

165 × 235 mm • 208 stron • 287 ilustracji • oprawa twarda • PL

Magiczne zawody. Kowal, czarodziej, alchemik

Książka autorstwa Witolda Vargasa i Pawła Zycha, stanowiąca kontynuację niezwykle popularnej serii *Legendarz*. Autorzy *Bestiariusza słowiańskiego* skupiają się tym razem na mitycznym zawodzie kowala. Wśród najczęściej powtarzających się wątków w etnicznej historii kowalstwa pojawiają się bogowie-kowale, czarownicy, pakt z diabłem, niebiańskie pochodzenie żelaza oraz transmutacja, polegająca na przemianie surowca w szlachetny kruszec. Książka, zawierająca wiele ciekawych opowieści, jak również kilkadziesiąt ilustracji autorstwa znanego tandemu, jest wspaniałą pozycją dla każdego miłośnika kultury słowiańskiej.

165 × 235 mm • 204 strony • 97 ilustracji • oprawa twarda • PL

Księga smoków polskich

Księga smoków polskich to literacki i historyczno-etnograficzny opis 25 legendarnych bestii – smoków, wielkich węży i podobnych im stworów. Autor, Bartłomiej Grzegorz Sala, kreśli ich wizerunki, dokonując skrupulatnej charakterystyki potworów, przytaczając opracowane na nowo swoim piórem legendy i podania, sięgając do źródeł postaci i wątków, a nawet opisując miejsca związane z potworami. Dzięki temu *Księga smoków polskich* łączy na swoich kartach elementy popularnonaukowe i strictly literackie, będąc jednocześnie przemyślanym kompendium wiedzy o wyobrażeniach naszych przodków i ich kulturowych źródłach oraz zajmującym czytadłem, wypełnionym fantastycznymi opowieściami. Całości dopełniają pełne baśniowej atmosfery ilustracje cenionego duetu rysowników Pawła Zycha i Witolda Vargasa.

165 × 235 mm • 144 strony • 29 ilustracji • oprawa twarda • PL

Duchy polskich miast i zamków

Pięknie ilustrowany leksykon duchów, zjaw i upiórów straszących w polskich miastach i zamkach. Autorzy odszukali w polskiej historii i legendach postaci najbardziej znane, ale też te zapomniane, a ciekawe duchy i widma.

165 × 235 mm • 208 stron • 100 ilustracji • oprawa twarda • PL

Leksykon Dzikich Kobiet

Leksykon poświęcony jest znanym z mitów, legend i baśni postaciom kobiecym przeistaczającym się w zwierzęta. Anna Lewicka, przeprowadzając czytelnika po różnych zakątkach świata – od Kraju Kwitnącej Wiśni przez Wyspy Brytyjskie do lasów Amazonii – snuje opowieści o czterdziestu kobietach i ich niezwykłych zdolnościach. Niektóre opisywane postacie potrafią samoistnie zamienić się w zwierzę, inne z kolei przechodzą transformację wskutek czyjejś ingerencji. Każda przemiana służy jednak jakiemuś celowi – poszukiwaniu pomocy, oszukiwaniu ludzi, schwytaniu ofiary czy odpokutowaniu za grzechy. Tytułowe Dzikie Kobiety, wspaniale zilustrowane przez Klaudię Migacz, ożywają na kartach książki, prezentując formy, jakie przybierają w wierzeniach niemal całego świata. Będzie to wspaniała lektura dla wszystkich miłośników mitologii, nie tylko słowiańskiej.

165 × 235 mm • 176 strony • 40 ilustracji • oprawa twarda • PL

Legends of Karpatic Castles

Zbiór 65 ludowych i literackich podań, na nowo opracowanych piórem Bartłomieja Grzegorza Sali. Związane są one z zamczyskami polskich Karpat, wznoszącymi się od przedpola Beskidu Śląskiego po Bieszczady. Dotyczą warowni wyrosłych przed wiekami w głębi gór, w śródgórskich kotlinach lub w najbliższej okolicy karpackich wierzchów; obiektów do dziś zachowujących swój blask, jak i pozostających w ruinie. Na kartach książki na nowo ożywają duchy i zjawy, święci i diabły, okrutni panowie i dzielni junacy, namiętni kochankowie i bezwzględni zbójcy. Autor, historyk i etnograf, uzupełnia swe opowieści krótkim zarysem dziejów zamków, a także komentuje wykorzystane motywy w kontekście kulturowym.

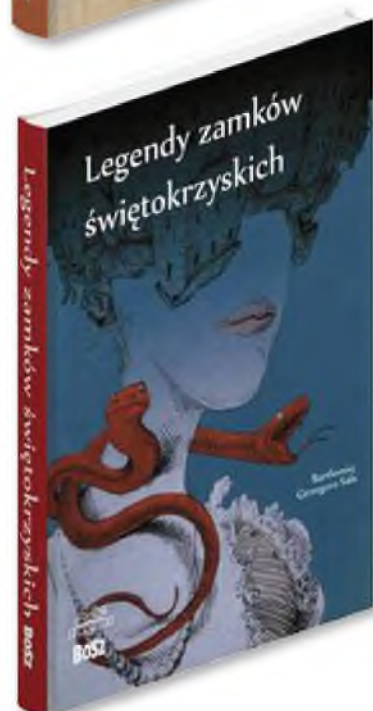
165 × 235 mm • 160 stron • 31 ilustracji • oprawa twarda • PL

Legends of Sudeck Castles

Legends of Sudeck Castles, autorstwa historyka i etnografa, Bartłomieja Grzegorza Sali, zabierają czytelnika w fascynujący świat legend poświęconych trzydziestu najciekawszym zamkom ziemi sudeckiej, m.in. zamkowi w Prudniku, Żąbkowicach Śląskich, Gniewoszowie, Zagórze Śląskim czy Bolkowie. Autor, przywołując z otchłani wieków postaci szlacheckich władców, dzielnych rycerzy, okrutne księżniczki, świętych, diabły, duchy i wampiry, w interesujący sposób przedstawia dzieje każdego zamku, łącząc tym samym historyczne i antropologiczne cechy książki z elementami wciągającej, pobudzającej wyobraźnię literatury fantastycznej.

165 × 235 mm • 176 stron • 31 ilustracji • oprawa twarda • PL

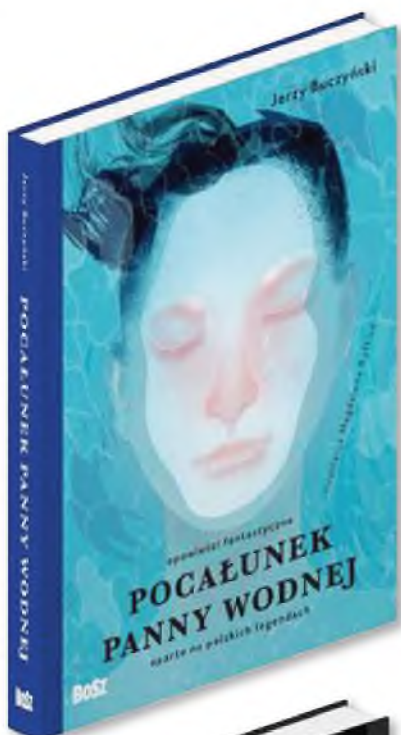

Legends of Świętokrzyskie Castles

Publikacja poświęcona jest warowniom znajdującym się w śródgórskich kotlinach lub w okolicy świętokrzyskich wierzchów, obiektom do dziś zachowującym swój blask lub pozostającym w ruinie, takim jak zamek w Opocznie, Szydłowcu, Kielcach, Chęcinach, Ujazdowie czy Sandomierzu. Zostały one opisane pełnym gawędziarskiej pasji językiem w ponad czterdziestu legendach osadzonych w historycznych realiach, pełnych kulturowych nawiązań i odniesień. Dzięki temu *Legends of Świętokrzyskie Castles*, pozostając zbiorem regionalnych opowieści, nabierają także walorów edukacyjnych.

165 × 235 mm • 144 strony • 32 ilustracje • oprawa twarda • PL

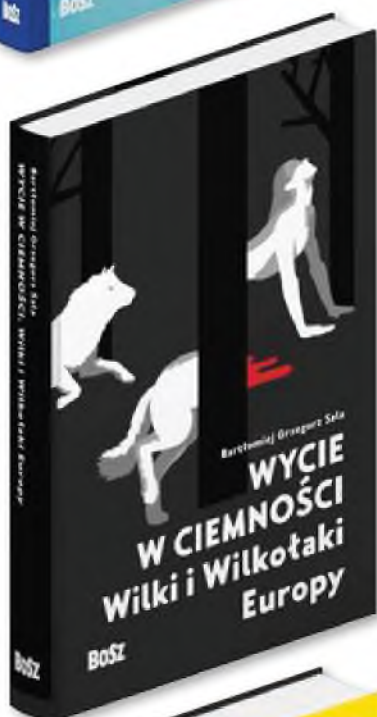

Pocałunek panny wodnej

Pocałunek panny wodnej Jerzego Buczyńskiego to zbiór fantastycznych opowieści odwołujących się do dawnych podań oraz legend. Dzięki tej fascynującej lekturze poznamy wiele ciekawych, intrygujących i barwnych postaci, takich jak wiedźma Ksantypa, straszliwy Duch Gór, diabły Asmodeusz i Zarostros, ale także piękna Grzymisława, tatarska księżniczka Sulejka czy waleczny rycerz Blizbor. Co ciekawe, nawet negatywni bohaterowie – demony i upiory – nie zawsze okazują się postaciami po prostu złymi. Tym, co dodatkowo wyróżnia książkę spośród innych publikacji tego typu, są wyjątkowe ilustracje, autorstwa Magdaleny Boffito, będące doskonałym uzupełnieniem dla wciągającej, pobudzającej wyobraźnię treści.

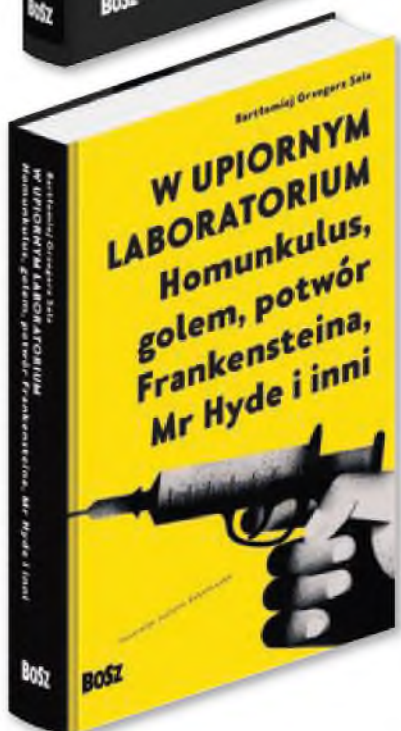
165 × 235 mm • 336 stron • 12 ilustracji • oprawa twarda • PL

Wycie w ciemności. Wilki i wilkołaki Europy

Publikacja ta stanowi kontynuację tzw. czarnej trylogii zapoczątkowanej przez *W górach przeklętych. Wampiry Alp, Rudaw, Sudetów, Karpat i Bałkanów*. Bartłomiej Grzegorz Sala, historyk, etnolog i krajoznawca, opierając się na mitach, legendach i podaniach, sagach, romansach i dziełach hagiograficznych, autentycznych wydarzeniach, a w końcu klasyce literatury i kina grozy, nakreślił portret prawie sześćdziesięciu najciekawszych postaci przynależnych do wilczego i wilkołaczego rodu, jakie przemierzać miały przez epoki różne zakamarki Europy. Autor szczegółowo opisuje postać każdego wilka i wilkołaka, zaznacza przypisywane mu cechy i kreśli jego miejsce w kulturowych odniesieniach. Omawia też historyczne oraz kulturowe tło zapisanych opowieści, a nawet opisuje miejsca związane z konkretnymi postaciami. Dzięki temu książka stanowi kopalnię wiedzy, nie przestając być przygodą z najciekawszymi wilkami i wilkołakami Europy.

165 × 235 mm • 264 strony • 39 ilustracji • oprawa twarda • PL

W upiornym laboratorium. Homunkulus, golem, potwór Frankenstein, Mr Hyde i inni

Publikacja ta jest zwieńczeniem tzw. czarnej trylogii Bartłomieja Grzegorza Sali. Przenosi czytelnika w świat najbardziej intrygujących, ale i najmroczniejszych aspektów nauk i alchemii, dotyczących kreacji nowego życia.

Androidy i golem, homunkulusy i liliputy, bazyliuszki i zwierzoludy, haitańskie zombies i ożywione mumie, potwór Frankenstein i Mr Edward Hyde, Niewidzialny Człowiek i sobowtór Balduina to tylko niektóre z istot stworzonych przez człowieka za sprawą magicznych zaklęć, kabalistycznych zabiegów, alchemicznych dociekań i naukowych eksperymentów.

To znakomita pozycja dla wszystkich miłośników strasznych historii, zainteresowanych zgłębieniem kulturowych tradycji oraz klasycznych dzieł literackich i filmowych.

165 × 235 mm • 312 stron • 20 ilustracji • oprawa twarda • PL

BOSZ
art

DRUKARNIA ARTYSTYCZNA

Kierując się wieloletnim doświadczeniem wydawniczym oraz wychodząc naprzeciw oczekiwaniom klientów, stworzyliśmy dział BOSZart, zajmujący się reprodukowaniem dzieł polskich artystów. Najwyższej klasy drukarka wielkoformatowa (Epson p9000) zapewnia dokładne odwzorowanie i nasycenie barw. Drukujemy, używając tylko oryginalnych, nietoksycznych tuszy pigmentowych na bazie wody. Nie używamy szkodliwych farb solwentowych. Drukujemy na papierach: powlekanych, niepowlekanych, samoprzylepnych, fotograficznych oraz na płótnie, które na życzenie naciągamy na krosno (blejtram).

Jesteśmy wyłącznym producentem reprodukcji obrazów Tamary Łempickiej, Zofii Stryjeńskiej oraz Zdzisława Beksińskiego*.

Zapraszamy do zapoznania się pełną ofertą drukarni na naszej stronie internetowej:

WWW.BOSZART.PL

* Wyłączny producent reprodukcji na płótnie.